

Vroegrijpheid behoort samen met hoogtemaat en gewicht tot de fokdoelstellingen bij Erik en Francine Vandewalle uit Eernegem.

Hoge groeicijfers staan centraal in de bedrijfsvoering. 'Als er een dier te laat tochtig wordt, dan is dat vaak een klein, dik vaarsje.'

Brandschoon staan ze op stal, de vier inzendingen voor Agriflanders van de familie Vandewalle uit Eernegem. 'We hebben ze vanavond nog een keer gewassen', glundert zoon Kristof (23). Vol ongeduld kijkt de jonge fokker samen met zijn vader Erik (50) uit naar de op til staande Vlaamse show. De hoogte, de breedte en de kilo's: per ingezonden dier hebben ze de getallen precies in beeld. 'Kijk eens.' Erik haalt de kleinste koe van het viertal, Apachedochter Voulette van het Vinken- hof, naar voren. 'Je zou denken dat dit de breedste is van de vier, want de breedte is beter zichtbaar. Toch is juist de grootste, Oberdochter Torvetta, de breedste koe, ook al heb je niet die indruk. Ik denk dat het heel vaak zo is in de praktijk.'

Groote vóór gewicht

Het aangehaalde voorbeeld illustreert

Van links naar rechts: Torvetta (v. Ober), Urvetta (v. Galopeur), Uranie (v. Emu) en Voulette (v. Apache)

precies de visie van de familie Vandewalle in de fokkerij. 'Hoogtemaat en capaciteit, of het nu om onze melkkoeien of om de vleesdieren gaat, dat is wat telt.' Erik Vandewalle maakt graag de vergelijking tussen zijn 15 exterieurrijke melkkoeien en de 100-koppige vleesveestapel. Die combinatie kwam er vanwege de geringe uitbreidingsmogelijkheden in de melksector, zo geeft ook zijn vrouw Francine Strubbe (49) aan. 'En omdat onze huiskavel erg klein is en het grootste deel van de 35 hectare grond verder ligt, lag witblauw voor de hand.'

Met een basis van het West-Vlaams rood

Erik en Francine Vandewalle: 'Als een witblauwe vaars kan kalven op twintig maanden, dan is het twintig maanden'

ras koos het koppel oorspronkelijk voor inkruisen met witblauw. 'Maar de kruisingen wilden niet echt lukken', verwijst Erik naar de eerste experimenten met het vleesras. Aangekochte embryo's bij de familie De Dobbeleer in Pepingen brachten meer soelaas. 'Eerst kochten we er stieren, later ook embryo's van drie verschillende koeien.'

Selecteren is een 'hot' item bij de familie Vandewalle. 'Het was altijd al stamboekfokkerij', benadrukt de fokker, die ook met zijn melkkoeien diverse keren scoorde op provinciaal en nationaal niveau. De roodbonte Sissy van het Vinken- hof (v. Rubens) is het uithangbord voor de rood- bontfokkerij. De stam van Nina (v. Joyau) en Orvetta van het Vinken- hof (v. Orvet) is dat voor de witblauwe tak. En ondanks het verschil in uiterlijk vindt Erik een aantal gelijkenissen tussen de beide fok- categorieën. 'Ik hou van grootte en capaciteit voor zowel melk- als vleesvee, ook bij witblauw. Eén generatie toegeven op gestalte met behoud van gewicht kan, maar bij herhaling in de volgende genera- tie ben je het gewicht ook kwijt.'

Buffer van embryo's

Inteelt is een ander 'hot item' bij de fami- lie Vandewalle. 'En dat gaat verder dan het vleesvee alleen', klinkt Erik Vande- walle stellig. 'We zitten altijd te zoeken

naar de top. Iedereen wil de beste stieren gebruiken. De ki-wereld is op het vlak van topstieren erg klein geworden. Bij de melkkoeien ervaren veehouders dat nog niet zo erg, maar pas maar op. Als de sec- tor zo verder gaat, dan komt het probleem daar ook.'

Wanneer het proefstier-, wachtstier-, fok- stierprogramma ter sprake komt, is de- zelfde vastberadenheid te horen. 'Ik vind het een goede zaak dat de witblauwwe- relt daarmee begonnen is', maakt de fok- ker een bruggetje naar de eigen aftest van stieren. 'Elke stier, of hij nu volledig is af- getest of niet, zet ik eerst beperkt in. Bij een vijftal drachten stop ik. Pas als de re- sultaten er zijn, beslis ik om met een stier door te gaan of juist niet.'

Tison, Flash, Elan, Felicien, Empire en Daffyd, het zijn slechts enkele van de stie- ren die het spermavot bevolken. Maar ook eigen stieren, zoals Urbainzoon Ober, Ubal (v. Albatre), Wiso (v. Petulant), Zou- nours (v. Nounours) en Wudger (v. Rudger)

krijgen kansen. Daarnaast gaat de eige- naar prat op zijn genetische buffer. 'Ten tijde van volledige ruiming was ik blij dat ik diverse embryo's in het vat had zit- ten. Die eten geen brood en je weet nooit wat er gebeurt.' Wanneer het papier met combinaties op tafel komt, weerklinken ook diverse oude namen. 'Van Oubers moe- der heb ik bijvoorbeeld nog combinaties met Ministre, Urbain en Orvet. En van Or- vetta heb ik nog embryo's met Galopeur, Artaban en Ober. Ik hou wel van die oude genetica.'

Niet met de stroom mee

Economie zegeviert op 'het Vinken- hof'. 'Dat is het enige wat telt', zegt Erik. 'Ge- wicht is het belangrijkste.' En ook de vroegrijpheid komt ter sprake. 'Ik wil die- ren die zo vroeg mogelijk kalven. Als dat kan op twintig maanden, dan is het twintig maanden. Ik ervaar dat niet als een nadeel voor het uitgroeien.' Vandewalle verklaart zich nader. 'Groeikracht heeft wel wat te maken met bronst. Soms is het ook wel genetisch bepaald. Maar als er een keer een dier te laat tochtig wordt, dan is dat vaak een klein, dik vaarsje.'

Erik en Francine houden vast aan het fok- ken op gestalte en gewicht, zelfs wanneer voor de showfokkerij veeleer het fijnere en extreem bevelesde type gekozen wordt. 'Met grote dieren kun je vandaag op prijsskampen moeilijk vooraan raken. Vaak kom je dan finesse tekort. Toch wil ik op die twee punten niet toegeven. Ik heb niet altijd met de stroom meegeva- ren in de fokkerij. Maar we moeten als fokkers eerlijk blijven met onszelf. Zo is het bij de melkkoeien en zo is het bij vleesvee.' Vandewalle illustreert de melk- veetak. 'In 25 jaar verdubbelde de produc- tie van onze roodbonten naar 9750 kilo- gram melk en alleen door selectie.'

Een ander kritisch punt in de selectie naar extreme bevelesdheid noemt Erik het beenwerk van de witblauwen. 'Het minste dat mankeert aan de poten van een stier is dodelijk voor de verkoop. Daar mag meer op gelet worden.' Regelmatig bezoeken Erik en zijn zoon Kristof de ki- stieren in Ciney speciaal om het been- werk te beoordelen. 'Dan nemen we elk een catalogoog en gaan we elk apart het beenwerk becommentariëren.' Erik glim- lacht als hij eraan denkt. 'Onze fokkerij- keuzes worden echt gewikt en gewogen.'

Annelies Debergh

Rood, zwart én witblauw

Erik Vandewalle: 'Ik hou van grootte en capaciteit voor zowel melk- als vleesvee'

